

ARBOGA KOMMUN

Strategisk och ekonomisk plan 2024

Kommunstyrelsen

Innehåll

Planeringsprocessen	2
Verksamhetens uppdrag och ansvar	3
Nuläge	9
Framtid.....	16
Styrmodell Arboga.....	18
Strategiska områden, mål och indikatorer	19
Inspirerande livsmiljö.....	19
Mål1 Arboga kommun växer och utvecklas	19
Mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande.....	22
Mål 5 En ekologisk hållbar kommun.....	23
Inspirerande lärande och arbete	24
Mål 7 Fler Arbogabor i arbete.....	24
Inspirerande organisation.....	25
Mål 8 En attraktiv arbetsgivare.....	25
Mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi	27
Ekonomi	29
Drift.....	29
Investeringar.....	31
Sammanfattning	36

Planeringsprocessen

Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en Strategisk och ekonomisk plan (SEP) där mål och resursfördelning framgår. En konkretisering av kommunfullmäktiges beslut sker i varje nämnd och styrelsen genom ett beslut om nämndens budget. I den årliga planeringsprocessen planeras och dimensioneras kommunens verksamhet och resurser. Den syftar till att ge förtroendevalda beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten samt ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag.

Resursfördelning innebär att prioritera och fördela ekonomiska resurser till den verksamhet som ska utföras så att mesta möjliga nytta skapas av tillgängliga medel och att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls. En helhetsvärdering ska göras av finansieringen av verksamheten i form av skatter, statsbidrag, taxor med mera. Resurser fördelas utifrån en värdering av behov i grunduppdraget och hur dessa förändras. Behovsförändringar är till exempel volymutveckling, demografiska förändringar samt pris- och löneutveckling.

Resurser fördelas utifrån två behov:

- Drift, ekonomisk ram för den årliga löpande verksamheten, intäkter och kostnader. Kommunfullmäktige fördelar ekonomiska ramar till kommunstyrelsen och nämnderna. Styrelsen/nämnderna fördelar på verksamhetsnivå och ska anta principer/modeller hur resursfördelningen sker.
- En total ekonomisk ram för ett investeringsprojekts inkomster och utgifter samt förändrade driftkostnader. Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar på investeringsområde/projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För inventarier/maskiner/fordon fördelas totala ramar till kommunstyrelsen/nämnderna. Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsområde/investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. När det gäller inventarier/maskiner/fordon har ansvarig nämnd rätt att besluta om omfördelning. Nämnderna har ett genomförande och uppföljningsansvar för investeringar.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

I Arboga styrs verksamheten med vision, värdegrund, inriktning, mätbara mål och en ekonomisk rambudget. Visionen och målen beskriver det kommunen vill åstadkomma i framtiden och värdegrunden är de värderingar som genomsyrar verksamheten. Tillsammans anger de för medborgarna och medarbetarna vad kommunen står för och ska förverkliga de närmaste åren.

Verksamhetens uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turistverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Till kommunstyrelseförvaltningen hör enheterna administrativ enhet, HR, näringsliv och turism, ekonomi och styrning, samhällsbyggnad, teknisk verksamhet, säkerhetsenhet och kommundirektör.

Administrativa enheten

Administrativa enheten tillhandahåller resurser för sammanträdesadministration och ärendeberedning för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, fritids- och kulturnämnden och dess utskott samt för valnämnden. Administrativa enheten ansvarar för sekreteraruppgifter för kommundirektör och kommunalråd. Enheten samordnar utvecklingen av gemensamt arbetssätt och syn på sammanträdesadministration och ärendehantering och beredning för nämnderna. Enheten ansvarar för service gentemot politiker och allmänhet.

Vidare ansvarar administrativa enheten för statistksammanställningar och befolkningsprognoser, administrationen för allmänna val och folkomröstningar, samordning i bland annat säkerhetsskyddsarbete, förebyggande rådet, ANDTS, folkhälsoarbete, kommunens dataskydds-

arbete samt svarar för vissa juridiska frågor. Enheten samordnar kommunens arbete med dataskyddslagen, GDPR, tillsammans med Köpings och Kungsörs kommuner och det gemensamma dataskyddsombudet som anställs av Västra Mälardalens Kommunalförbund. Borgerliga vigslar administreras av den administrativa enheten.

Till enheten hör också kommunikation och digitaliseringssamordnare. Kommunikation har det övergripande ansvaret för kommunens interna och externa kommunikation och arbetar såväl strategiskt som operativt. Kommunikation utvecklar och planerar kommunikationsarbetet och ger strategiskt och operativt stöd till verksamheterna. Kommunikation har det övergripande ansvaret för kommunens webbplats, intranät och sociala medier. I uppdraget ingår även att arbeta med mediefrågor, ledningskommunikation, utbildningar, pressmeddelanden, kriskommunikation, bildproduktion och film. Digitaliseringssamordnare har uppdraget att tillsammans med chefer och medarbetare kvalitetssäkra den digitala utvecklingen.

Bland annat övergripande fritids- och kulturfrågor, föreningsstöd, arrangörs- och skötselavtal, registrering av lotterier och Fritidsbanken är ansvarsområden som förts över från fritids- och kulturförvaltningen. Under den administrativa enheten organiseras biblioteket och Ekbacksbadet. Dessa delar redovisas i Fritids- och kulturnämndens Strategiska och ekonomiska plan 2024.

HR

HR-enhetens uppdrag är att vara kommunens samlade och högsta kompetens när det gäller alla HR-frågor. Enheten tar avstamp i värdegrunden PUMI samt områdena ledarskap/medarbetarskap, arbetsmiljö och hälsa, kompetens-försörjning, likabehandling och mångfald som lyfts fram i kommunens policy för personalpolitik. Enhetens arbete sker i nära samråd och dialog med alla förvaltningar och bolag. Enheten ska även utforma kommunövergripande styrdokument i form av policyer och riktlinjer inom HR-området i enlighet med gällande lagar, föreskrifter och avtal och de beslut som fattas i kommunens beslutande organ och utifrån gemensamma värderingar och förhållningssätt.

Näringsliv och turism

Näringsliv- och turismenheten ska bidra till utvecklingen av staden för boende, besökare och företagare. I Arboga ska det vara enkelt och attraktivt att etablera, driva och expandera företag. Arboga ska vara en inspirerande plats med tydlig kulturell och historisk profil, som erbjuder ett stort utbud av upplevelser till både boende och besökare. Marknadsföringen ska bidra till att skapa en lockande bild av Arboga som infrias och förmedlas vidare.

Enheten ska arbeta i samverkan i vår funktionella arbetsmarknad med privata och offentliga aktörer. Ett speciellt samarbete finns med Köpings och Kungsörs kommun med utgångspunkt i attraktivitet och kompetens.

Enheten ska bidra till att skapa ett bra lokalt företagsklimat. Via relations-skapande aktiviteter utvecklar enheten en positiv attityd till företag, företagsamhet och kunskap om branscherna. Enheten arbetar alltid med hög service, korta beslutsvägar, bra information och tydliga besked.

Enheten skapar goda förutsättningar för etablerade och nya företag med kommunens samlade resurser, företagsstöd och övriga aktörer. Har en nära dialog med företagen vad gäller verksamhet, kompetensförsörjning och behov inför framtiden.

Enheten ska marknadsföra kommunen som en bra plats att driva företag på. Genom aktivt etableringsarbete och bra planförutsättningar verka för ett differentierat näringsliv som står emot konjunktursvängningar och en tillväxt av arbetstillfällen som matchar, och på sikt kan öka, befolkningsutvecklingen.

Enheten ska förmedla bra information om besöksutbudet genom att nå boende och besökare både fysiskt och digitalt. Vara uppmärksam på trender och händelser i regionen och arbeta proaktivt för att stödja integration hos näringen av nya tjänster. Verka för ett gott värdskap som bidrar till en positiv upplevelse av Arboga.

Enheten ska underlätta ett gästvänligt och upplevelserikt utbud, genom att erbjuda en coachande attityd gentemot näringen, bra arenor för evenemang och stöd i form av punktinsatser. Främja samarbete mellan besöksnäringens företag och evenemangsarrangörer genom att ha en god kontakt med dessa och lyssna efter vad som efterfrågas av besökarna och besöksföretagen.

Enheten ska lyfta fram Arboga under platsvarumärket "Arboga – plats för inspiration". Genom att lyfta evenemang, aktiviteter, personer, natur, konst med mera i olika mediekkanaler samt mötesforum i varumärkets namn. Få företag och kommuninvånarna att utvecklas till Arboga-ambassadörer och tillsammans sprida en stolthet över staden.

Enheten ska upprätthålla och sprida kommunens grafiska profil. Detta genom att överse, utveckla användningsområden och granska material från kommunens förvaltningar så det håller hög kvalitet och får spridning. Bistå med produktion till kommunens övriga förvaltningar tillsammans med kommunikatorerna.

Ekonomi och styrning

Enheten Ekonomi och styrning är kommunstyrelsens beredande och verkställande organ för den övergripande ekonomiprocessen samt modellen för styrning och ledning. Enheten har en konsultativ och samordnande roll mot nämnderna och förvaltningarna i ekonomifrågor. Som ägare av ekonomiprocessen ska enheten skapa förutsättningar för god ekonomisk förvaltning, erbjuda service och stöd i processen och driva på utvecklingsarbetet inom området.

Kommunens styrmodell består av vision, värdegrund, strategiska områden, mål och mätningar. Huvuduppgifterna är att samordna och administrera kommunens budgetarbete, ge kommunledningen beslutsunderlag för ekonomisk planering, verksamhetsstyrning, medelsförvaltning, bokslut, årsredovisning, delårsrapporter, systemansvar för ekonomisystem och beslutsstödsystem, stiftelser samt kundfaktureringsmed tillhörande inbetalningar och kravverksamhet samt hantering av leverantörsfakturor med tillhörande utbetalningar. Enheten har även en samordnande roll avseende ekonomiprocessen i kommunkoncernen.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnadsenhetens huvudsakliga ansvar och uppdrag är att arbeta med ärenden som direkt hör till, eller berör, strategisk samhällsbyggnad. I detta arbete ingår fysisk planering. På övergripande nivå innebär det översiktsplanering. Varje kommun ska ha en översiktsplan som omfattar hela kommunen. Den visar främst kommunens långsiktiga vilja avseende utveckling och bevarande av mark- och vattenområden och av den bebyggda miljön. Även övergripande infrastruktur utgör en viktig del i planeringen och är en förutsättning för kommunens utveckling. Översiktsplanen ger i nästa skede stöd för framtagande av detaljplaner, som anger hur mark och vatten får användas och bebyggas mer i detalj och för ett begränsat område.

Nära knutet till den fysiska planeringen är genomförandet av detaljplaner. I enhetens uppdrag ingår ansvaret för kommunala markanvisningar, exploateringsavtal, förvärv och försäljning av fastigheter. Därutöver ansvarar enheten för upplåtelse av kommunens mark, förvaltning av kommunens deponier liksom för övergripande lokalfrågor.

En viktig och stor del av enhetens verksamhet är ansvaret för kommunens karttjänster och geografiska informationssystem (GIS). Detta innebär bland annat att hålla kommunens primärkarta uppdaterad och även kunna leverera kart-/GIS material till andra kommunala verksamheter och externa företag, myndigheter och privatpersoner. Nybyggnadskartor är en annan efterfrågad kartprodukt som används som underlag vid ansökan om bygglov.

Kommunalt markinnehav i kombination med en aktiv markpolitik och fysisk planering ger förutsättningar för en kommun att utvecklas i en positiv riktning och för att möta de utmaningar som bland annat befolkningsförändringar innebär. För att möjliggöra för Arbogas tillväxt och framtida behov av mark för bostäder, näringslivetableringar, kommunens egna verksamhetslokaler samt rekreations- och friluftsliv är det viktigt att kommunen avsätter resurser för strategiska markförvärv. Förutom att säkerställa det framtida markbehovet och ge kommunen handlingskraft är ett kommunalt markinnehav en förutsättning för bostads- och näringslivsutveckling i en kommun där tillkomsten av byggbar mark oftast förutsätter kommunala initiativ, det vill säga där privata exploatörer med eget markinnehav i stort sett saknas.

Att från råmark till att kunna erbjuda byggklara tomter är en process som oftast tar flera år i anspråk. Därför krävs en stor framförhållning i den fysiska planeringen och utbyggnaden av infrastruktur där kommunala insatser krävs i olika skeden, långt innan försäljning av tomter kan bli aktuellt. I detaljplaneprocessen är det vanligt att det ställs krav på utredningar för dagvatten, översvämningsrisker, buller, geoteknik och fastighetsrättsliga förhållanden med mera. Tendensen är att mängden utredningar har ökat med högre krav på klimatåtgärder. När detaljplanerna har vunnit laga kraft behövs oftast genomförande av fastighetsbildningsåtgärder. Därefter följer utbyggnad av infrastruktur.

Teknisk verksamhet

I samband med bildandet av ett driftbolag för den tekniska verksamheten, Arboga Kommunalteknik AB, behövs viss teknisk verksamhet under kommunstyrelsen. VD:n för AKTAB är tillika teknisk chef i kommunen. Ingen övrig personal finns utan kommunstyrelsen beställer verksamhet av driftbolaget.

I teknisk verksamhet under kommunstyrelsen finns; driftansvar avseende kommunens samlade infrastruktur, kommunens skogsinnehav, gallring och avverkning, ansvar för planering, beredning, projektering och projektledning av kommunens investeringsprojekt, ansvar för kommunens investerings- och exploateringsprojekts planering, beredning, samordning, projektledning och utförande, fiber- och fiberutbyggnad, ansvar för kommunens kvarvarande fastigheter/byggnader.

Kommunstyrelsen har delegerat ansvar till teknisk chef för att bland annat besluta att teckna avtal om blomådor som farthinder, lokala trafikföreskrifter, nyttjande till annans mark inklusive vägrättsområde för kommunens fiberanläggning, ledningsrätt hos lantmäteriet för kommunens fiberkanalisation och fiber kablar, företråda kommunen vid ledningsrättsförrättningar hos lantmäteriet avseendekommunens fiberkanalisation och fiberkablar, trafikuppgifter om flyttning av fordon, parkeringsövervakning, transportdispenser, trafikordningsplaner, schakttillstånd, upplåtelse av allmän platsmark, torghandel.

Säkerhetsenhet

Kommunen inför en ny enhet, Säkerhetsenhet, från och med 1 januari 2024. År 2008 startade verksamheten inom Västra Mälardalens Kommunalförbund (VMKF) via en överenskommelse mellan Köpings kommun, Arboga kommun och Kungsörs kommun. Från och med 1 januari 2023 har Köping återtagit verksamheten från förbundet. Syftet med att Arboga väljer att återta funktionerna och att stärka upp ytterligare inom kris- och säkerhetsområdet lokalt, är att komma närmare verksamheterna men också med lokala externa organisationer. Även att bygga en bättre lokal robusthet på djupet i organisationen. Kungsörs kommun avser genom via en avtals-samverkan köpa tjänsterna inom säkerhets- och krisberedskapsverksamhet av Arboga kommun.

Tyngdpunkten i arbetet ligger på den strategiska nivån, det vill säga samordnande och stödjande. Säkerhetsenheten är en central stödfunktion på övergripande nivå. Allt kris- och säkerhetsarbete följer det ordinarie ansvarsförhållandet i organisationerna. Respektive förvaltning/bolag/verksamhet ansvarar för sitt krisberedskaps- och säkerhetsarbete och äger initiativet.

Kommundirektör

Tillsammans med förvaltningscheferna planerar, samordnar och utvecklar kommundirektören hela den kommunala verksamheten. Han är anställd av kommunstyrelsen, det är också den som ger honom hans uppdrag och han redovisar förstås verksamhetens resultat till dem.

Samarbetet mellan kommundirektören och kommunstyrelsen är viktigt för kommunens utveckling eftersom han också lägger förslag på kommunstyrelsens bord. Kommundirektören leder kommunledningsgruppen som består av förvaltningschefer, vd:ar för de helägda bolagen

och nyckelfunktioner i kommunstyrelseförvaltningen. En av ledningsgruppens viktigaste uppgifter är att se till att förvaltningarna och bolagen samordnar sitt arbete och att hela verksamheten har ett strategiskt kommunperspektiv i de utvecklingsprojekt som kommunen driver.

Kommundirektören bevakar och samordnar också det som händer i Västra Mälardalens Kommunalförbund, Västra Mälardalens Myndighetsförbund och Räddningstjänsten i Mälardalen. Han är också kommunens representant i den regionala ledningsgruppen. Kommundirektören är förvaltningschefernas chef och han är också chef för kommunstyrelseförvaltningen med dess enheter. Kommundirektören är dessutom koncern- vd för moderbolaget Rådhuset i Arboga AB.

Nuläge

Allmänt

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat åren 2020–2022 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om totalbefolkningen skulle bli oförändrad så blir det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. I Arboga finns stort behov av en ny grundskola och ytterligare platser inom vård och omsorg.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och att se koncernen i sin helhet. Det kommer finnas behov av årliga effektiviseringar/ omprioriteringar. Kan kommunen få ett starkt finansiellt handlingsutrymme finns goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrenten om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar och demografiförändringar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. För att kunna få fler etableringar till Arboga är det avgörande att få en betydligt bättre elförsörjning än nuläget. Ett arbete pågår tillsammans med Vattenfall och Mälarenergi.

Ledarskap och medarbetarskap

Att ständigt arbeta med ledarskapsutveckling och ge våra chefer rätt förutsättningar för att bedriva ett gott ledarskap är en viktigt pusselbit för att kommunen ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Att behålla våra chefer och attrahera nya är av yttersta vikt för att vi ska få god kvalitet och måluppfyllelse i våra verksamheter. En satsning på att utveckla medarbetar-

skapet hos våra medarbetare påbörjas under 2023 och fortsätter under 2024. Medarbetarskap handlar om att ta ansvar för sitt arbete och bidra till verksamhetens utveckling. En medarbetarutbildning innehåller bland annat medarbetarens roll och skillnaden på roll och person, förståelsen för organisationen och det sammanhang medarbetarna arbetar i. Hur ett effektivt samarbete och samspel fungerar och hur vi kommunicerar sakligt och i rätt forum.

Lönepolitik och löneöversyn 2024

En del i att vara en attraktiv arbetsgivare handlar om att erbjuda konkurrenskraftiga löner. Kommunens löneläge i förhållande till omvärlden kartläggs och analyseras årligen. Alla löneavtal inom kommunen går ut i mars 2024 vilket innebär att det kommer ske en stor avtalsrörelse för kommunsektorn i början av nästkommande år. Industrins så kallade märke som sattes i mars 2023 kommer påverka avtalsrörelsen och Arboga kommun kommer behöva ta höjd för att fortsatt kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner så att vi klarar rekryteringsutmaningen av bland annat lärare, sjuksköterskor, undersköterskor, kockar och andra specialistfunktioner.

Administrativa enheten

Administrativa enheten fortsätter att, efter omorganisationen, forma enheten och hitta effektiva arbetssätt och samverkansformer inom enheten och gentemot samverkanspartner inom och utom Arboga kommunkoncern. En tjänst om utredare är vakant sedan omorganisationen gjordes och rekrytering planeras.

Bland utmaningarna finns fortsatt utveckling av digitaliserad ärendehantering, att skapa ett e-arkiv, förbättrad samverkan i VMKF för ärende- och dokumenthanteringssystemet. Arbete med införande av E-tjänster har påbörjats och som första tjänst planeras e-förslag, som ersätter medborgarförslag.

Tillgänglighetsrådet har återstartats efter att ha varit vilande sedan pandemin. Samordnarfunktionen för kommunens arbete med folkhälsa och ANDTS- arbete har legat vilande och det arbetet har återupptagits.

Kommunikatörernas breda uppdrag, verksamheternas ökade behov av kommunikationsstöd samt en ökad kravbild från allmänhet gör att befintlig personalresurs inte räcker till. Sett till antalet kommunikationsresurser har Arboga en betydligt lägre bemanning än genomsnittet i landets kommuner. För att säkerställa organisationens kommunikativa förmåga, medarbetarnas arbetsmiljö samt minska sårbarheten finns behov av att ytterligare en kommunikationsresurs tillsätts.

HR

Kommunen är en attraktiv arbetsgivare som strävar efter ett hållbart arbetsliv som karaktäriseras av en god arbetsmiljö där medarbetarna är engagerade och känner arbetsglädje och där alla medarbetares resurser tas tillvara och utvecklas. Kommunens policy för personalpolitik pekar på fyra huvudområden som tillsammans ger uttryck för ett gemensamt förhållningssätt och viljeinriktning; ledarskap/medarbetarskap, kompetensförsörjning, arbetsmiljö och hälsa samt lika-

behandling och mångfald. Vår värdegrund PUMI - Professionalism, Uthållighet, Mod och Innovation är en kompass i det dagliga arbetet. Den banar väg för den kultur som ska känneteckna Arboga kommun och ska styra medarbetarnas beteende och agerande. Ett kontinuerligt arbete pågår inom alla ovan nämnda områden för att fortsätta vara den attraktiva arbetsgivaren.

Näringsliv och turism

2024 - ett fortsatt strategiskt viktigt år för näringslivsenheten. Under 2024 sker ett flertal strategiska initiativ som kan ha långsiktig betydelse.

- Vattenfall eldistributions ansökan om koncession bör få besked från Mark & miljö-domstolen vid Nacka tingsrätt kring årsskiftet 2023-2024. Utifrån det kommer 2024 förhoppningsvis präglas av fortsatt framdrift.

- I oktober 2023 startade arbetet med att ta fram en Etableringsplan för Arboga kommun. Arbetet planeras slutföras under 2024 och tar långsiktig avstamp för att skapa god logik och framdrift kring etableringsprocesserna över tid, och inför ny effektsituation. Styrdokumentet ska stödja en långsiktig framdrift av kommunens näringslivstillväxt.

- I oktober 2023 startade även de Strategiska samtalen mellan de stora arbetsgivarna; försvarsindustrin, försvarsmakten och kommunen om att tillsammans stärka ortens attraktionskraft. Efter nyåret 2023-2024 möts styrgruppen bestående av respektive parts högsta chefer för att lyssna in förstudiegruppens förslag på gemensamma satsningar och projekt. Styrgruppen ska sedan ta beslut kring hur vi går vidare tillsammans med ett 3-5 årigt projektförslag.

- Under 2024 kommer Näringsliv & turism att fortsätta lärandesamtalen med Flytt- & boendestudien internt och externt tillsammans med Samhällsbyggnadsenhetens för att fördjupa samtalen om platsens betydelse för inflytt och boendemöjligheter.

- Före årsskiftet startade även enhetens processarbete för att skapa dialog, förankra och slutligen genomföra en strukturerad release av nytt platsvarumärke. Arbetet planeras ta hela 2024 i anspråk och under Q1 2024 sker dialoger med de unga först, för att därefter breddas till bl.a. föreningsliv, näringsliv och kultur & fritidsaktörer.

- I november 2023 presenterade enheten sin handlingsplan för att stärka kommunikationen internt och externt kring företagsklimat, strategiarbeten och kompetensförsörjning. Målet med handlingsplanen är att flytta fram enhetens externa kommunikation ett steg och att verka närmare övriga förvaltningar och politiken i Arboga. Syftet med arbetsplanen är att samordna ovanstående processer, ta vara på kommunikationsmöjligheterna som uppstår inom och kring dem, samt verka för att stärka kommunens arbete med företagsklimatet och samverkansnäret mellan kommunen och näringslivet.

Lokalt företagsklimat: I Svenskt näringslivs undersökning för 2023 (som presenteras 2024) vill vi gärna se ett stärkt resultat som avspeglar sverigesnittet. Vi vill aktivt jobba med de tre enkät-

frågor som fått lägst betyg under 2022: skolans kontakter med lokala näringslivet, upphandling och tillgång till relevant kompetens.

Tillsammans med Samhällsbyggnadsenheten fortsätter Näringsliv & turism engagemang kring Arbogas elnätssituation och framdriften av nytt regional- och lokalnät. Dialoger sker löpande på månadsbas med nätägare, Energikontoret i Mälardalen och övriga kommuner i Västra Mälardalen. Under 2024 fortsätter vi projektarbetet inom Energikontoret i Mälardalens effektprojekt.

Nöjd kundindex (NKI) – Löpande Insikt: Arboga kommun vill fortsätta ha höga NKI-resultat och för redovisningen av 2023 så önskar vi stärka senaste siffran som låg på 80 vid mätningen för 2022. Mätningen för 2023 släpps under 2024.

Fortsatt satsning på Arbogas besöksnäring under 2024: Inför 2024 planeras ett 20-tal större event tillsammans med ortens föreningar och besöksnäringssparter. Evenemangen är viktiga och lockar både arbogabor och besökare. Evenemangen stärker stoltheten för staden och lockar fler att upptäcka Arboga. Medeltidsdagarna och Antik- och samlarmässan lockar besökare från hela Mälardalen. Den historiska och pittoreska stadskärna i Arbogas lockar ett fortsatt stort antal besökare.

Närheten till natur- och friluftsliv är fortsatt viktiga reseanledningar för många. Under 2024 vill vi fortsätta stärka arbetet med att öka ställplatser, den goda tillgången till vandringsleder och samverka nära med boendeanläggningar och turistaktörer.

Inför 2024 vill vi fortsätta utveckla kommunens besökswebb, visitarboga.se, tillhörande Instagramkonto och den nya lösningen för evenemangskalender.

Inför 2024 kommer vi fortsätta med att färdigställa arbetet med kommunvapnet samtidigt som vi startar och under året genomföra och slutföra dialog, förankring och release av nytt platsvarumärke. Det arbetet startade redan 2022. Slutförandet ger Arboga möjlighet att förnya sitt platsbjudande och hitta nya vägar att t.ex. kommunicera ett kampanjtilltal kring flytt- och beondefrågor och profilera orten tydligare som ett boendeanternativ för de närliggande större kommunerna, som t.ex. Örebro, Eskilstuna och Västerås.

Säkerhet och trygghet: Fortsatt samarbete med polis och säkerhetssamordnare på ett flertal områden. Samverkan fortsätter löpande med ett tätare samarbete mellan fastighetsägaren Sturestaden, säkerhetssamordnare, Polis samt näringslivsenheten.

Skola - arbetsliv: Inför läsåret 2023/2024 önskar vi öppna upp för en process där det sker ett ökat antal aktiviteter inom området skola - arbetslivsfrågorna. Eventuell framdrift från vårt håll bygger på att det finns tid och möjlighet hos skolan att samverka mer. I så fall är vi öppna för att ställa tid till förfogande. I februari 2024 planeras en sommarjobbsmessa, där både privata och offentliga arbetsgivare bjuds in för att träffa ungdomar. Vi önskar också se ett fortsatt arbete med Ung företagsamhet, samt fler aktiviteter som medför att skolungdomarna lär sig mer om olika branscher, olika kompetenser och olika arbetsgivare.

EU:s Leader-program 2023-2030: Under den innevarande programperioden är vårt mål att Arboga kommun ska ha projektverksamhet för 10 stora och 21 mindre projekt.

Ekonomi och styrning

Det pågår ett kontinuerligt arbete på enheten att se över rutiner och processer för de grundläggande delarna av vårt uppdrag. Ett arbete med förändringar som inte alltid syns utåt och heller inte är så pass stora att de behöver ta plats i en verksamhetsplan. De större förändringarna planeras och prioriteras årligen i enhetens verksamhetsplan. Tidigare har fokus till stora delar handlat om implementeringen av beslutsstöd via Hypergene med dess olika grundmoduler. Under 2023 fortsätter implementeringen för delar som avser verksamhetsstyrningen. Enheten har 2023 påbörjat och leder arbetet med att gemensamt utveckla processen för målstyrningen i Arboga kommun. Det arbetet ska slutföras i början av 2024. Under 2024 ska upphandling påbörjas av beslutsstödsystem då avtalet löper ut under 2025.

Arbete med att se över årsredovisning för Arboga kommun har påbörjats och kommer delvis implementeras redan till 2023 årsredovisning men är även ett arbete som kommer pågå under 2024.

Förberedelser för införande av e-handel pågår bland annat kring inköpsorganisation och att öka avtalstrohet. Under 2023 har en av förvaltningarna ingått som pilot för ny inköpsorganisation och utvärdering ska göras för att se hur vi går vidare med implementering av förändrad inköpsorganisation på bred front i organisationen. Arbete pågår även med att öka avtalstrohet. I avvaktan på systemstöd för e-handel och avtalsuppföljning så förbereder enheten genom att arbeta kring dessa frågor på egen hand genom information. Vid införande av e-handelssystem krävs samsyn mellan berörda kommuner kring prioritering och gemensamt ställningstagande krävs.

Med anledning av de ekonomiska utmaningarna nu och i framtiden samt demografiska förändringar så är det viktigt att resursfördelningsmodellerna tar hänsyn till hur åldersgrupperna i befolkningen utvecklas. Resursfördelningen har en viktig central roll i ekonomistyrningen. Det finns behov av att utvärdera och eventuell utveckla av de modeller som används idag så att resursfördelningen styr i den riktningen som de politiska ambitionerna anger och bidrar till god hushållning av resurser. Ett arbete som enheten kommer fokusera på under 2024.

Samma gäller översyn av internhyresmodell, leasing och internprissättning. Arbetet har försenats p g a tjänstledighet och kommer därför att prioriteras 2024. Arbete med översyn av externt hyrda lokaler har påbörjats och kommer pågå även 2024. Riktlinje för investeringar kommer slutföras 2024.

Samhällsbyggnad

I dagsläget enheten underbemannade vad gäller personella resurser men även ekonomiska resurser för att driva det strategiska planeringsarbetet framåt. Samtidigt har enheten fler aktiva uppdrag än vad enheten haft tidigare. Detta ställer höga krav på de medarbetare som finns

inom enheten. Nya lagkrav kräver upprättandet av nya strategiska dokument för kommunen samt revidering av befintliga strategiska dokument gör att arbetsbelastningen är hög. Fokus ligger på att ta fram en diversifierad bostadportfölj för att kunna erbjuda medborgaren samt potentiella inflyttare en variation av bostäder samt upplåtelseformer.

Teknisk verksamhet

Sedan organisationsförändringen 2018/2019 då Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB bildades har anpassningar genomförts av ansvar, roller och ekonomi mellan kommunen och bolagen. Framförallt gäller det gränsdragningar och gränssnitt mellan kommunstyrelsens tekniska verksamhet, samhällsbyggnadsenheten och driftbolaget AKTAB. Här behöver ansvar och roller klargöras vilket kan innebära organisationsförändringar.

Säkerhetsenhet

Ny enhet från och med 2024. Verksamhetsövergång av två medarbetare från Västra Mälardalens Kommunalförbund samt en pågående rekrytering av en säkerhetssamordnare. Avsikten är att Kungsörs kommun genom avtalssamverkan köper tjänster avseende säkerhet och krisberedskap.

Kommundirektör

För att möta framtidens utmaningar är det viktigt med strategiskt och operativt kvalitets- och utvecklingsarbete i samverkan med kommunledning, förvaltningar och kommunerna i Västra Mälardalen. Det viktiga arbetet med den fördjupade samverkan mellan Köping, Arboga, Kungör och Surahammars kommuner fortsätter och utmaningen i samverkan är att hitta nya vägar för att klara välfärdsåtagandena. Det kräver organisationer som vågar tänka nytt, mod och uthållighet innan det ger önskad effekt. En viktig pusselbit som gör samverkan unik är att näringslivet är med och driver arbetet framåt.

Västra Mälardalens kommunalförbund

Västra Mälardalens Kommunalförbund är ett förbund som är bildat mellan fyra kommuner; Köping, Arboga, Kungsör och Surahammar. Medlemskommunerna har lämnat över delar av den kommunala verksamheten till förbundet. VMKF ansvarar för att ge service och tjänster inom flertalet verksamhetsområden till fyra kommuner, dess bolag och förbund. Uppdraget kan jämföras med en kommun i storleksordningen av 60 000 invånare. Under de senaste åren har uppdragets volym ökat samt även dess komplexitet. Flertalet av våra tjänster kräver olika former av specialistkompetens och det förväntas att vi som stödorganisation ska leverera tjänster med god kvalitet och hög servicenivå. Ökad styrning och samordning av kommunernas och bolagens tjänster via VMKF bidrar till effektiviseringar, samsyn och ökad kvalitet. Vi vill vara en bra samarbetspart till våra medlemskommuner och dess bolag.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Västra Mälardalens Myndighetsförbund är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörs kommuner. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och

hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas energi- och klimatrådgivning. Förbundet har sedan 2011, då det bildades, gjort positiva resultat och byggt upp en stabil ekonomi med ett eget kapital på ca 3 mkr. Enligt förbundets fastställda riktlinje får det egna kapitalet inte uppgå till mer än 3 mkr. Förbundet drivs till cirka 55 % med driftbidrag från medlemskommunerna samt till cirka 45 % med intäkter enligt förbundets taxa för handläggning av ärenden inom förbundets olika ansvarsområden.

Överförmyndarnämnd

Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd är en samverkansorganisation för överförmyndarverksamheten i kommunerna Arboga, Hallstahammar, Kungsör, Köping och Surahammar. Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet och arbetar för att samhällets mest utsatta inte ska drabbas av ekonomisk och rättslig förlust. Nämndens uppdrag är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden har också i uppdrag att utreda behovet av ställföreträdare. Utöver det ska nämnden rekrytera och utbilda ställföreträdare.

Räddningstjänsten i Mälardalen

Förbundet benämns Räddningstjänsten Mälardalen som förkortas RTMD. Medlemmar i kommunalförbundet är Västerås Stad, Köpings kommun, Arboga kommun, Hallstahammars kommun, Surahammars kommun och Kungsörs kommun.

Kommunalförbundet ska under gemensam ledning hålla en för medlemmarna ömsesidig räddningstjänst samt därtill hänförligt förebyggande och angränsande verksamhet inom området samhällsskydd, räddning och beredskap, i ett för alla medlemmar lika grunduppdrag och i tilläggsuppdrag utifrån respektive medlems eller annan intressents behov. Samordningen under gemensam ledning inom kommunalförbundet syftar till att möta nya och ändrade krav lokalt och i regionen samt att mer kraftfullt kunna utveckla arbetssätt och erfarenhetsutbyte.

Framtid

Administrativa enheten

Några av de viktigaste inriktningarna på arbetet under 2024:

- Arbetet med att forma den nya administrativa enheten fortsätter
- Kontinuitetsplanering för administrativa enheten
- Behovet av ett E-arkiv för ärendehanteringssystemet är stort och resurser för att inleda ett arbete tillsammans med förbundet och Kungsör, Surahammar och Köping är nödvändigt.
- Rutiner för, hantering av och registrering av personuppgifter är ett återkommande arbete som kräver utveckling och regelbunden samordning.
- Kriskommunikationsplanen och riktlinjen för den grafiska profilen ska revideras.
- EU valet våren 2024
- Införande av Meetings plus
- Revidering av informationspolicy
- Utveckling av tillgänglighetsarbetet i våra digitala kommunikationskanaler
- Utveckling av nya webbplats för det kommunala bostadsbolaget ABO.
- Framtagande av medieutbildning

HR

Kommunens största utmaning framåt är att trygga den framtida kompetensförsörjningen. Insatser och aktiviteter behöver fortsätta utvecklas och tas fram för att klara vårt uppdrag. Vi behöver arbeta med våra befintliga medarbetare och se till att erbjuda en god arbetsmiljö, karriärmöjligheter, gynnsamma arbetsvillkor och meningsfulla arbetsuppgifter. Det kommer inte räcka med att rekrytera in fler personer till våra verksamheter. Vi behöver titta på nya lösningar både vad gäller organisering av arbetet och hur vi kan arbeta effektivare med hjälp av digitaliseringen. Vidare behöver utvecklingen av ledarskapet och förutsättningarna för att cheferna ska kunna bedriva ett gott ledarskap fortsätta utvecklas då detta också är en viktig del av kompetensförsörjningen.

Näringsliv och turism

Under perioden 2023-2026 kännetecknas Näringsliv & turism av satsningar på - Strategiarbete - Attraktionsprojekt - Marknadsföringsprojekt - Framtagande av nytt platsvarumärke - Fördjupnings- och lärandeprojekt med bäring mot Arbogas effektsituation och nuvarande och

kommande elöverföringskapacitet samt mot strategiarbete med framtagning av etableringsplan. Etableringsplanen kommer bl.a. ha en tydlig skärning gentemot Samhällsbyggnadsenheten och det långsiktiga behovet av exploateringsbar industri- och verksamhetsmark.

Dessa satsningar syftar till positionera Arboga i en nationell kontext, stärka Arbogas roll som boende- och arbetsort och öka antalet invånare, företag och besökare. Processen under mandatperioden inleds (2023) med ett strategiarbete med externt upphandlad part, studier tillsammans med nationellt ledande analysföretag och interna och externa dialoger med arbetsgivare, myndigheter och intresseorganisationer.

Ekonomi och styrning

Arbetet med att gemensamt utveckla processen för målstyrningen i Arboga kommun pågår. Ett arbetet som ska slutföras i början av 2024. Utvecklingen av processerna i Hypergene som stöd för detta pågår parallellt. Befintligt avtal löper ut under 2025 och upphandling av beslutsstödsystem behöver påbörjas under 2024, vilket innebär att systemet är knappt färdigutvecklad innan ny upphandling påbörjas.

Beslut om införande av e-handelssystem behöver fattas. Vid införande av e-handelssystem krävs samsyn mellan berörda kommuner kring prioritering och gemensamt ställningstagande. Beslut om upphandling och implementering kommer påverka enhetens arbete och prioriteringar de kommande åren.

Det utmanande ekonomiska läget medför att ekonomisk kompetens behövs än mer vilket gör att arbetsbelastningen kan komma att öka för enheten. Likaså vid införande av nya systemstöd och ökad digitalisering. Enheten ser möjligheter med digitalisering som bidrar till effektiva och flexibla lösningar inom uppdraget men även i hela Arboga kommun. Med tanke på det ansträngda ekonomiska läget kan viktiga investeringar i ökad digitalisering riskera att senareläggas i tid och effekter av genomförd investering därmed dröja. Effektivisering kräver ofta samverkan för att om möjligt kunna dela på kostnader och resurser när verksamheten inte själva har tillgång till dessa och har begränsat ekonomiskt utrymme.

Samhällsbyggnad

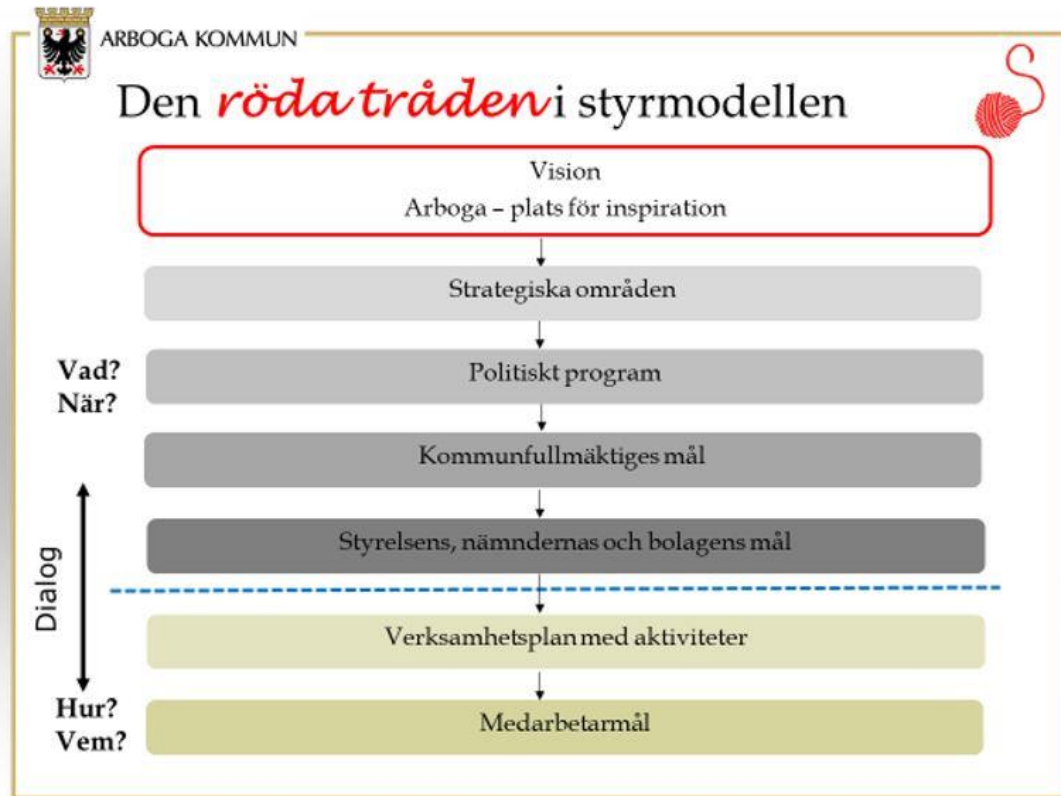
De kommande åren kommer att präglas av ett intensifierat strategiskt arbete. Allt ifrån revidering av Översiktsplanen, framtagande av en vattentjänstplan och arbetet med en nätplaneringsprocessen för att stå rustade för framtidens effektbehov.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen

En förutsättning för att leva upp till kommunens mål är en hållbar och digital samhällsbyggnadsprocess. Att medel öronmärks till utredningar för framtagandet av strategiska verktyg samt för framtagandet av nya detaljplaner. Utredningar och åtgärder i detaljplaneprocessen samt fastighetsbildningsåtgärder betalas ur driftbudgeten.

Styrmodell Arboga

Nämnderna/bolagen och styrelsen har egna mål med indikatorer som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås.

Bedömningen av målen grundar sig på utvärdering av arbetsprocesser för att uppnå kommunfullmäktiges mål eller av bolagets, nämndens eller styrelsens eget beslutade mål och om indikatorerna bidragit till målluppfyllnaden.

Till målen i styrmodellen finns indikatorer där syftet är att kunna följa resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till indikatorerna finns det ett målvärde för varje år 2023, 2024, 2025 och för hela mandatperioden 2023-2026.

Strategiska områden, mål och indikatorer

Inspirerande livsmiljö

Mål1 Arboga kommun växer och utvecklas

KS mål 1 Arboga kommun växer och utvecklas

Arboga kommun ska få fler invånare. För att gå i takt med befolkningsutvecklingen ska kommunen tillsammans med bolagen fortsätta att planera för och bygga hållbart med ett varierat bostadsutbud där det finns något för alla. Det ställs stora krav på samhällsplaneringen när nya områden planeras och när trafik och miljökrav ökar.

För att Arboga ska kunna fortsätta att utvecklas och växa krävs nya planer för tomtmark till bostäder, verksamhetslokaler, grönområden, platser för spontanidrott, idrottsplatser, lekplatser och annan infrastruktur.

Arboga kommun ser styrkan i ett sammanhållet Arboga där landsbygd och stad hör ihop och drar nytta av varandra för att skapa helhet. Det ska finnas tillgång till bostäder och närhet till service. Infrastrukturen i form av vägar, el- och mobilnät samt bredband ska ha en hög standard, oavsett var i kommunen du bor och en bra kollektivtrafik ska vara tillgänglig. Bredband är en samhällsbyggnadsfråga som är viktig för näringsliv, kommunal verksamhet och invånare.

Arbogas unika kultur- och naturmiljöer bidrar till ökad attraktion med fler turister och en hållbar livsstil med till exempel närproducerade råvaror. Besöksnäring med attraktioner som har god tillgänglighet bidrar till en levande kommun.

Arboga ska ha en levande stadskärna både var det gäller utbud av handel, kultur och evenemang. En välmående handel bidrar till att skapa ett levande centrum.

Fokusområden

- Antal invånare
- Nybyggnation
- Infrastruktur för bostäder, arbete, service, bredband, grönytor, gator, vatten och avlopp
- Kollektivtrafik
- Attrahera turism, öka besöksnäring och handel

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland och Ett tillgängligt Västmanland samt delmålen Balans på bostadsmarknaden, Öka kollektivtrafikens marknadsandel, Öka tillgängligheten till natur- och kulturmiljöer och Tillgång till snabbt bredband i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Hållbara städer och samhällen och även och Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Ekosystem och biologisk mångfald i Agenda 2030.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Mål 2023–2026
Befolkningsutveckling	14 100	14 083	14 103	14 123	14 163
Flyttningsnetto	89	46	50	50	200
Antal nya bostäder	60	31	20	50	200
Planberedskap småhus	30	16	16	25	100
Planberedskap övriga bostadsbyggande	10 000	20 000	20 000	25 000	100 000
Planberedskap industri och handel	78	78	78	70	300
Tillgång till bredbandsuppkoppling		83,7%	77,0%	84,0%	80,0%
Försäljningsindex	84	81	81	82	85
Arbetspendling inpendling	1 527	1 545	1 545	1 600	6 350
Arbetspendling utpendling	2 796	2 923	2 923	2 900	11 467
Antal evenemang i kommunen		19	20	20	20

Målvärde 2023–2026, kan avse både värde per den 31/12 2026 eller totalvärde för perioden 2023–2026.

Befolkningsstatistik, antalet personer i kommunen 31 december. Statistik från SCB.

Flyttningsnetto, är skillnaden mellan antalet inflyttade och utflyttade personer under året till och från kommunen. Det är antalet inflyttade minus antalet utflyttade.

- Om värdet är positivt talar man om ett flyttningsöverskott, vilket innebär att fler personer har flyttat in i kommunen än ut.
- Om värdet är negativt talar man om ett flyttningsunderskott, vilket innebär att färre personer har flyttat in i kommun än ut.

Statistik från SCB.

Antalet bostäder, antalet bostäder som beviljats bygglov, årligen.

Statistiken omfattar bostäder för

- Flerbostadshus
- Radhus/parhus
- Småhus (villor)
- Fritidshus
- Ombyggnation till bostäder
- Vårdboende.

Planberedskap småhus, antalet småhustomter som finns planlagda eller i ett planförslag som passerat samråd, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Planberedskap övrigt bostadsbyggande, antal kvadratmeter bruttoarea BTA. Bruttoarean som finns planlagd eller i förslag till detaljplaner som passerat samråd, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Planberedskap industri och handel, antal hektar mark som är planlagd eller i förslag till detaljplaner som passerat samråd för industri- och handels-verksamhet, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Tillgång till bredbandsuppkoppling, andelen av kommunens hushåll (andel %) som har tillgång till bredband 100 megabit per sekund. Tillgång avser faktisk anslutning eller omedelbar möjlighet att ansluta, årligen. Statistik från Post- och telestyrelsen (PTS), bredbandskartläggning.

Försäljningsindex, för dagligvaror och sällanköpsvaror (faktiskt omsättning dividerad med försäljningsunderlag), årligen. Statistik från Handelns utredningsinstitutets försäljningsindex.

Arbetspendling inpendling, antalet inpendlare, personer som förvärsarbetar i kommunen och bor i en annan kommun, årligen ett års eftersläpning. Statistik från SCB, kommun och region.

Arbetspendling utpendling, antalet utpendlare, personer som bor i kommunen och förvärsarbetar i en annan kommun, årligen ett års eftersläpning. Statistik från SCB, kommun och region.

Antalet evenemang i Arboga kommun, evenemang som genomförs i samverkan med föreningslivet där kommunen bidrar med marknadsföring, rådgivning, trivsel – och eller föreningsbidrag (en eller flera kriterier ska vara uppfyllda).

Evenemang som ingår i statistiken är:

- Vintermarknad, påskmarknad, höstmarknad och julmarknad
- Valborgsmässa-, nationaldags- och midsommarfirande
- Norsylingen
- Arboga möte
- Arboga kulturvecka
- Arboga Meet
- Skördelördag
- Arboga Medeltidsdagar
- Antikmarknad
- Jädersbruksdagarna
- Medåkers marknad, Medåkers julmarknad och spelmansstämma i Medåker
- Götlundabygdens dag
- Kanalens dag

Mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande

KS mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande

De platser och miljöer som utgör vår vardag och fritid ska upplevas som trygga och är en viktig del i ett attraktivt Arboga. Upplevelsen av att bo i en trygg kommun är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten.

Det behövs förebyggande och främjande insatser för att stärka den sociala hållbarheten för den enskilde individen och för samhället. Förskolor och skolor och andra miljöer ska präglas av trygghet. Genom en starkare social sammanhållning skapas en ökad känsla av trygghet.

Fokusområden

- Trygghet i "alla" miljöer och aspekter
- Skapa gemenskap
- Minska brottslighet

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland och delmålet Öka tryggheten i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Mål 2023–2026
Trygghet och säkerhet		39	53	53	60
Delaktighetsindex	51.00%	63.00%	69.00%	69,00%	70,00%
Antal anmälda brott	8 150	8 553	<8 553	<8 553	<8 553

Målvärde 2023–2026, kan avse både värde per den 31/12 2026 eller totalvärde för perioden 2023–2026.

Trygghet och säkerhet, kommunindex för tema Trygghet och säkerhet baseras på indikatorerna:

- Elever i årskurs 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)
- Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%), vartannat år.

Statistik från Tillväxtverkets beräkningar, baserade på uppgifter från Skolinspektionen, Folkhälsomyndigheten.

Delaktighetsindex, kommunindex som visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för kommunens invånare att delta i kommunens utveckling, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Antalet anmälda brott, antalet anmälda brott per 100 000 invånare, årligen. Statistik från BRÅ.

Mål 5 En ekologisk hållbar kommun

KS mål 5 Arboga en ekologisk hållbar kommun

Arboga kommuns ska präglas av ekologisk hållbarhet och en god bibehållen miljö. För att kommunen ska kunna växa långsiktigt så behöver vi värna vår miljö. I Arboga handlar det bland annat om rent vatten, ren luft, mark utan föroreningar och klimatpåverkan.

För framtidens energiförsörjning är det av stor vikt med en mix av olika klimatsmarta energikällor. Arboga kommun vill utöka möjligheten till fler laddstolpar i kommunen, men kräver utökad elkraftskapacitet. Arboga kommun vill verka för att kommunens fordonsflotta kör på hållbara drivmedel, införa behovsanpassad tömning av insamlingskärl för hushåll, flerfamiljsfastigheter och verksamheter samt ha solceller på offentliga byggnader, bostäder med mera i samband med renoveringar eller nybyggnation.

Närheten till skogar och sjöar i Arboga är en tillgång som skapar stort värde för kommuninvånarna.

En hög artrikedom gör att naturen blir mer motståndskraftig mot förändringar i klimatet, sjukdomar och angrepp av skadeinsekter. Gemensamt kan vi skapa miljöer för biologisk mångfald - både på kommunens mark och övriga markägares marker.

Fokusområden

- Långsiktigt hållbar resursanvändning
- Klimatpåverkan
- Biologisk mångfald

Målet är kopplat till målområdena Ett tillgängligt Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålet Öka produktionen av fossilfri och förnybar energi och God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Hållbar energi för alla, Hållbar konsumtion och produktion, Bekämpa klimatförändringar, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Mål 2023–2026
Ranking Sveriges miljöbästa kommun	90	119	100	85	85
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	30,0%	34,6%	30,0%	32,0%	40,0%
Insamlat kommunalt avfall totalt, kilo/invånare	555	501	540	530	521

Målvärde 2023–2026, kan avse både värde per den 31/12 2026 eller totalvärde för perioden 2023–2026.

Ranking Sveriges miljöbästa kommun, kommunindex, årligen. Statistik från Aktuell Hållbarhet ranking av Sveriges miljöbästa kommun.

Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel i %, Antal fossiloberoende personbilar samt lätta lastbilar i kommunorganisationen delat med totala antalet personbilar och lätta lastbilar i kommunorganisationen, årligen. Statistik från Miljöfordon Sverige.

Insamlat kommunalt avfall totalt, kilo/invånare, årligen. Statistik Avfall Sverige, kommun och region.

Inspirerande lärande och arbete

Mål 7 Fler Arbogabor i arbete

KS mål 7 Flera Arbogabor i arbete

Att få flera Arbogabor i arbete är viktigt för den egna försörjningen, välmående och för att kunna finansiera välfärden. Det behövs fler vägar in i arbete. Arboga har ett starkt näringsliv och ska fortsätta arbeta aktivt med att öka sysselsättningen.

För att säkra kompetensförsörjningen för företag och den egna organisationen behöver Arboga stärka omställningsförmågan i takt med att annan kompetens efterfrågas. För att öka sysselsättningen och att bidra med efterfrågad kompetens behövs samordnade insatser mellan kommun, näringsliv och arbetsförmedling. För att Arboga ska kunna rekrytera rätt kompetens behövs det bra kommunikationer med närliggande städer.

Arboga ska ha ett bra näringslivsklimat och företag ska i hög grad vara nöjda med kommunens handläggning. Arboga ska aktivt arbeta för nyetablering och bra planförsättningar och en säker energiförsörjning. I takt med att digitaliseringen ökar blir det allt viktigare för företag att snabbt och enkelt kunna kommunicera med omvärlden.

För att stimulera det lokala näringslivet bör upphandlingar utformas så att det skapas möjligt att ge anbud på delar och eller på helheten.

Fokusområden

- Fler i arbete, sysselsättning, fler vägar in i arbete
- Egen försörjning
- Rätt kompetens
- Starkt näringsliv med aktiva företag

- Bra förutsättningar för näringsliv
- Digitalisering
- Andel unga som är i arbete eller vidare studier efter avslutad gymnasieutbildning

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland, Ett tillgängligt Västmanland och Ett ny skapande Västmanland genom hållbar tillväxt i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS). Delområdena är Minska andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll, Tillgång till snabbt bredband, Förbättrat företagsklimat, fler företag och organisationer hittar rätt kompetens och öka andelen sysselsatta.

Målet har även koppling till Agenda 2030 Ingen fattigdom, Minskad ojämlikhet, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Hållbara städer och samhällen, Fredliga och inkluderande samhällen, God utbildning för alla, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Mål 2023–2026
Arbetslöshet	8,2%	7,0%	8,0%	8,0%	8,0%
Lokalt företagsklimat	3.5	3.5	3.6	3.5	4.0
Nöjd kundindex	75	83	83	83	85

Målvärde 2023–2026, kan avse både värde per den 31/12 2026 eller totalvärde för perioden 2023–2026.

Arbetslöshet, Antalet arbetslösa och i program med aktivitetsstöd i relation till arbetskraften (andel %), december månad årligen. Statistik från Arbetsförmedlingen.

Lokalt företagsklimat, sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, årligen. Statistik från Svenskt Näringslivsenkätundersökning "Lokalt företagsklimat".

Nöjd kundindex, Nöjd Kund Index, Insikten SKR, "Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen", årligen. Statistik från SKR.

Inspirerande organisation

Mål 8 En attraktiv arbetsgivare

KS mål 8 Arboga kommun en attraktiv arbetsgivare

Arboga kommun arbetar aktivt och strategiskt med kompetensförsörjning. Det handlar om att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen. Medarbetarna och deras kompetens är kommunens viktigaste resurs.

För att utveckla Arbogas attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. I Arboga kommun finns tydliga värderingar och ett medarbetarskap som präglas av ansvar och respekt, där professionalism, mod och innovation är centrala ledord. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar en arbetsmiljö som präglas av tillit, arbetsglädje och delaktighet.

Fokusområden

- Attraktiv arbetsgivare
- God och hållbar arbetsmiljö
- Medarbetarskap
- Ledarskap

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålet God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Mål 2023–2026
Hållbart medarbetarengagemang	83	85	82	83	83
Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap	85	88	88	89	89
Frisknärvaro	68	72	73	74	75

Målvärde 2023–2026, kan avse både värde per den 31/12 2026 eller totalvärde för perioden 2023–2026.

Hållbart medarbetarengagemang, totalindex för Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en sammanvägning av tre delområden, motivation, ledarskap och styrning, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Hållbart medarbetarengagemang – ledarskap, hållbart medarbetarengagemang HME, resultat inom ledarskap, indexvärde, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Frisknärvaro, Andel medarbetare som har 0–5 sjukdagar under året. Statistik från kommunens egen mätning.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Friskvårdserbjudande	2023-01-01	2023-12-31
Pulsmätningar	2023-01-01	2023-12-31
Utvärdering stödfunktioners uppdrag	2023-01-01	2023-12-31

Medarbetarskap och medarbetarengagemang	2023-01-01	2023-12-31
Hälsofrämjande och förebyggande insatser	2023-01-01	2023-12-31

Mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi

KS mål 9 Arboga en långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi innebär ordning och reda, en god ekonomi nu och i framtiden, ansvarsfullt och effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Skattesatsen ska vara oförändrad. Kommunens kärnverksamhet och människors möjligheter till egen försörjning ska prioriteras.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetsätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ständiga förbättringar i verksamheten för att uppnå ökad effektivitet.

Fokusområden

- Resultat efter jämförelsestörande poster i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning
- Finansiell stabilitet (soliditet)
- Effektivitet

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Mål 2023–2026
Budgetavvikelse, Tkr	6 764	1 937	>0	>0	>0
Verksamheten är ändamålsenlig	85%	92%	100%	100%	100%

Budgetavvikelse, ekonomi är i balans. Resultatet ska vara minst 0 exklusive realisationsvinster/förluster och exploateringsvinster, årligen. Statistik från kommunens egen mätning i samband med helårsprognos i delårsrapporten och i bokslutet.

Verksamheten är ändamålsenlig, hur många av styrelsens/nämndens mål som är helt uppfyllda eller delvis uppfyllda, årligen. Statistik från kommunens egen mätning.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Inköpsorganisation	2023-01-01	2023-12-31

Datum

Diarienummer

2023-11-27

KS 99/2023-041

e-handel	2023-01-01	2024-12-31
Regelbunden avstämning av budgetutfall	2023-04-26	2023-12-31
Regelbunden information och dialog på APT om enhetens budget och utfall	2023-01-01	2023-12-31

Ekonomi

Drift

Drift är den ekonomiska ramen för den årliga löpande verksamheten, intäkter och kostnader. Kommunfullmäktige fördelar ekonomiska ramar till kommunstyrelsen och nämnderna. Styrelsen/nämnderna fördelar på verksamhetsnivå och ska anta principer/modeller hur resursfördelningen sker.

Resursfördelningen har en central roll för ekonomistyrningen. Det gäller förmågan att använda medlen effektivt och med begränsade resurser klara av behov och nå uttalade mål. Det är viktigt att resursfördelningen styr i den riktning som de politiska ambitionerna anger. Modellen för resursfördelningen bör bidra till god hushållning av resurser, underlätta prioriteringar för politiken och skapa legitimitet och ansvarskänsla i organisationen.

Kommunfullmäktige fördelar resurser enligt följande principer

Drift, tkr	Budget 2023	Tidigare beslut	Pristillägg (netto)	Budget 2024
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse	157 346	2 171	3 166	162 684

Kommunstyrelsen (inklusive kommunfullmäktige och överförmyndaren) har erhållit en ram år 2024 uppgående till 162 684 tkr. Den totala ekonomiska ramen har fördelats enligt nedanstående tabell. En ramjustering har skett mellan fritids- och kulturnämnden då kommunstyrelsen har tagit över förvaltningsledningen. En ny enhet, Säkerhetsenheten, från och med år 2024.

Enhet/område/ vht, tkr	Budget 2023	Tidigare beslut	Pristillägg (netto)	Övrigt KF	Åtgärder	Budget 2024
Kommunfullmäktige	1 575		43		-208	1 409
Kommunstyrelsen	5 344	37	23		-12	5 392
Överförmyndaren	1 855		65			1 920
Kommundirektör	3 053	26	30		307	3 417
Administrativa enheten	9 453	113	65		166	9 796
HR-enheten	6 973	79	63		22	7 137
Ekonomi och styrning	9 762	112	70		-197	9 748
Näringsliv- och turism	6 751	65	82		189	7 087
Samhällsbyggnad	8 867	97	49		-106	8 907
Säkerhetsenhet	0				687	687
Teknisk verksamhet	35 549		361		-66	35 845
Gemensamma vht	68 166	8	2 314	1 635	-783	71 340
-varav driftbidrag till VMKF	5 223		183		-1 527	3 879
-varav driftbidrag till RTMD	11 533		404		390	12 327
-varav driftbidrag till VMMF	5 918		207	135	50	6 310
-varav driftbidrag AKTAB	34 771		1 217	1 500	150	37 640
SUMMA	157 348	536	3 166	1 635	0	162 684

Utgångspunkten är den ekonomiska ramen år 2023. Sedan har förändringar skett med anledning av prisökningar, beslut fattade under 2023 och kapitaltjänstkostnader.

För att få en ekonomi i balans behövs ett antal åtgärder. Det finns ökade kostnader så som etableringsplan, räddningstjänst, kollektivtrafik, VMKF och tidredovisningssystem. Åtgärder är förutom av generella neddragningar i verksamheten minskade kostnader för partistöd och tippar. Dessutom vissa vakanser i avvaktan på avslutade rekryteringar.

Investeringar

En investering definieras som ett inköp som är avsett att innehas stadigvarande i kommunen och som har en ekonomisk livslängd på minst tre år samt överstiger ett prisbasbelopp exklusive moms (56 700 kronor år 2024).

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar för investeringsområden till kommunstyrelsen och nämnderna. Nedanstående tabell visar investeringsområden (fet stil) och dess investeringsprojekt.

Tabell investeringar

Investeringsprojekt, tkr	Total investeringsutgift ¹	Budget 2023 ²	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Markförvärv		7 000	3 000	5 000	5 000
Näringsliv och turism, skyltar, platsvarumärke		1 000	0	1 000	0
Utrustning KF sal		100	0	0	0
Övriga inventarier		200	200	200	200
Digitaliseringsprojekt		500	0	0	0
Digitalisering detaljplaner		100	0	0	0
GIS		182	0	0	0
Ahlöfsparkens portal och kätgelbana		0	1 000	0	0
Totalt kommunstyrelseförvaltningen		2 082	1 200	1 200	200
Elljusspår söder		1 681	0	0	0
Friluftsbad		100	100	100	100
Elljusspår, (Elljusspår Norr och Söder) inkl utegym norr		0	100	100	100
Spår och leder		200	0	0	0
Ekbacksbadet, Process,reningsanläggning		0	500	1 000	500
Övrigt anläggningar		0	100	100	100
Totalt Fritidsanläggningar		1 981	800	1 300	800
Trafiksäkerhetsåtgärder		500	500	500	500
Trygghet- och tillgänglighetsåtgärder		300	300	300	300
Total Trafik, trygghet, tillgänglighet		800	800	800	800

Investeringsprojekt, tkr	Total investerings- utgift ¹	Budget 2023 ²	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fiber		6 000	3 000	4 000	4 000
Gator, vägar, GC		2 200	3 500	3 000	3 000
GC Engelbrektsgratan		900	0	0	0
GC Sofiedahlsgatan		1 000	0	0	0
Storgatan	26 000	15 605	2 500	0	0
Gata Alphyddan		800	0	0	0
Gatubelysning		1 080	1 500	1 500	1 500
Ny infart Vasagymnasiet	5 500	5 000	0	0	0
Broar- och tunnar		1 000	1 000	1 500	1 500
Ny Grundskola infrastruktur	16 000	5 000	7 000	3 000	1 000
Beläggnings- UH övrigt		6 700	7 000	7 000	7 000
Lekparker		200	800	800	800
Anläggningskompletteringar i stadsmiljö		300	100	100	100
Totalt Gator, vägar, broar, lekplatser, gc-vägar		39 785	23 400	16 900	14 900
Nytorget	15 784	784	0	5 000	10 000
Fördjupad stabilitetsutredning etapp 3-8 utförande	9 500	1 499	1 000	7 000	0
Stabilitetsutredning Strandvägen-Ladbron		0	0	0	500
DV- pumpstationer		0	1 000	1 000	1000
DV- brunnar i gatu- och parkmiljö		0	200	200	200
Övrig infrastruktur		2 283	2 200	13 200	11 700
Sätra Nordväst	27 349	500	0	0	0
Åbrinken etapp 3 Krakaborg		0	0	0	0
Syrenen		2 000	0	0	0
Kastanjen		800	0	0	0
Fågelsjövägen Brattberget		500	0	0	0
Ospecificerade områden för exploatering		0	3 000	5 000	10 000
Exploatering		3 800	3 000	5 000	10 000
Summa		63 731	37 400	47 400	47 400

Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsområde respektive investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. Styrelsen och nämnderna förutsätts att inte överskrida ramarna och vid befarad avvikelse ska i första hand omprioritering ske.

För större och/eller strategiska investeringar beslutar kommunfullmäktige om totalutgiften för projektet. Förskjutningar mellan åren kan ske och uppföljning ska ske vid prognostillfällen och i samband med kompletteringsbudget. Kompletteringsbudget, för investeringar som inte slutförts inom kalenderåret, beslutas av kommunfullmäktige i samband med beslut om årsredovisning. Kompletteringsbudget medges endast för de investeringar som inte hunnit slutföras under det aktuella kalenderåret. Betalningsplaner för större investeringar ska lämnas till kommunstyrelseförvaltningens ekonomienhet för planering av likviditeten.

Markförvärv

Det är av stor vikt att kommunen har egen markreserv för kommande utveckling. Marken behövs både för framtagande av nya bostadsområden och verksamhetsområden, men även såsom bytesmark för att kunna förvärva bättre belägen mark. Att, när tillfälle ges, komplettera markreserven är nödvändigt för kommunens möjlighet att styra Arboga kommuns utveckling. Om kommunen saknar lämplig byggklar mark kan det bli dyrt, och kanske omöjligt, att senare närmare in på exploatering frivilligt förvärva mark.

Kommunstyrelseförvaltningen

Kägelbanan i Ahllöfsparken är i stort behov av fasadrenovering, och översyn av tak. Röda portalen till parken från Ahllöfsgatan behöver renoveras alternativt ersättas av ny konstruktion.

Fritidsanläggningar

Fritidsanläggningar avseende friluftsbad och spår- och leder har under 2022 flyttats till kommunstyrelsen. Medlen från 2024 och framåt utgörs av planerat underhåll av befintliga anläggningar.

Eckbacksbadet avser teknisk verksamhetsutrustning som ej är överflyttad till fastighetsbolaget.

Trafik, trygghet och tillgänglighet

Medel för omfattar bland annat projekt i samband med planerat VA- arbete i Snarhemsvägen där hastighetsdämpande- och trygghetshöjande åtgärder i form av avsmalningar byggs. Medel avsätts också till att förstärka belysningen vid övergångställen. Trygghets- och tillgänglighetsåtgärder avser löpande återkommande poster

Fiber

Avser investering i kommunens övergripande fiberstruktur. Här finns osäkerhet kring strategi och planering. Säkerheten kring verksamhetsfiber bör utredas och prioriteras.

Gator, vägar, broar, lekplatser och gång- och cykelvägar

Gator, vägar och GC-vägar avser kompletteringar eller ombyggnationer av gator- och GC struktur. Budgeterade medel avser större åtgärder inom området gata, väg GC som ej inryms i driftbudget, då dessa åtgärder är mer omfattande exempelvis byte av gatuöverbyggnad, mer omfattande arbeten avseende GC- nätet eller större trafiklösningar.

Gång-och cykelväg etapp 2 på Engelbrectsgatan. Gång- och cykelväg vid nya LSS-boendet Alphyddan 2. Åtgärder av gatustrukturen till Alphyddan 1 och 2. Storgatan avser renovering och viss ombyggnation av Storgatan och dess anläggningar. Storgatan planeras som års-överskridande över 2024, då hänsyn bör tas till återställningsarbeten etappvis.

Gatubelysning är årlig budget och avser bland annat större seriebyten eller byten av stolpar och fundament samt kraftkablage. Detta kan med fördel utföras parallellt med ett pågående projekt. Ny infart Vasagymnasiet; denna investering bör ses i ett större sammanhang där åtgärder för infrastruktur och trafikåtgärder har samband med projekten Syrenen, Kastanjen och det eventuella projektet Ladubackskolan.

Åtgärder enligt broplan är renoveringsåtgärder av kommunens bro- och tunnelanläggningar. Ny besiktning behöver genomföras och revidering av åtgärdsplan. Beläggningsunderhåll avser övergripande åtgärder utifrån årlig beläggningsplan.

Åtgärder av Gäddgårdsskolans infrastruktur avvaktar grundskoleprojektet. Svårbedömt tidsmässigt i dagsläget då det endast finns underlag i form av förslag till detaljplan samt infrastrukturens kopplat till det.

Lekparkernas budget avser övergripande större reparationer samt kompletteringar av lekplatsanläggningar. En inventering bör genomföras avseende kommunens övergripande lekparksbestånd och skicket på dessa enheter. Utifrån det bör en strategi tas fram där behov och utgifter för övergripande åtgärder presenteras.

Övrig infrastruktur

Fördjupad stabilitetsutredning etapp 3–8 avser utredning och projektering av återstående etapp mellan Kajen och GC-bro Stenlöpet. Projektet påbörjat under 2022. Här kommer det förmodligen krävas en miljödom som säkerligen har en tidplan på cirka ett år. Kvarstående medel flyttas till 2023 som årsöverskridande projekt.

Underlag för projektet Nytorget har redovisats 2023 där också en tidig uppskattning av projektekonomi presenterats. För eventuell fortsättning till produktion och utförande inväntas politiskt ställningstagande kring projektet.

DV- pumpstationer omfattar framtida investeringar- och underhåll av kommunens dagvattenpumpstationer.

DV- brunnar i gatu- och parkmiljö avser större reparationer eller byte av hela eller delar av brunnskomponenter inom kommunens gatu- och parkanläggning.

Exploatering

I tabellen ovan finns inte uppgifter för specifika områden 2024-2026 då det i dagsläget saknas inriktning i projekten.

Projektet Sätra nordväst färdigställs under tidigt 2023 med montering av ej levererad gatubelysning vilket gör att projektet anses färdigställt. Återstående delar i form av beläggning av vägytornas slutliga slitlager kommer dock att utföras först då området börjar byggas ut i större omfattning.

Sammanfattning

Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en Strategisk och ekonomisk plan (SEP) där mål och resursfördelning framgår. En konkretisering av kommunfullmäktiges beslut sker i varje nämnd och styrelsen genom ett beslut om nämndens budget. I den årliga planeringsprocessen planeras och dimensioneras kommunens verksamhet och resurser. Den syftar till att ge förtroendevalda beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten samt ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag.

Nuläge och framtid

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat åren 2020–2022 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om totalbefolkningen skulle bli oförändrad så blir det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler. I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. I Arboga finns stort behov av en ny grundskola och ytterligare platser inom vård och omsorg.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och att se koncernen i sin helhet. Det kommer finnas behov av årliga effektiviseringar/ omprioriteringar. Kan kommunen få ett starkt finansiellt handlingsutrymme finns goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten. Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar och demografiförändringar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. För att kunna få fler etableringar till Arboga är det avgörande att få en betydligt bättre elförsörjning än nuläget. Ett arbete pågår tillsammans med Vattenfall och Mälarenergi.

I styrelsens nuläge och framtid betonas även vikten av ledarskap och medarbetarskap, kommunikation, samverkan, kommunnytta, digitalisering, resursfördelningsmodeller, beslutsstöd, besöksnäring och näringslivsfrågor.

Ekonomisk avstämning

Drift är den ekonomiska ramen för den årliga löpande verksamheten, intäkter och kostnader. Kommunfullmäktige fördelar ekonomiska ramar till kommunstyrelsen och nämnderna. Styrelsen/nämnderna fördelar på verksamhetsnivå. Resursfördelningen har en central roll för ekonomistyrningen.

Kommunstyrelsen (inklusive kommunfullmäktige och överförmyndaren) har erhållit en ram år 2024 uppgående till 162 684 tkr. En ramjustering har skett mellan fritids- och kulturnämnden då kommunstyrelsen har tagit över förvaltningsledningen. En ny enhet, Säkerhetsenheten, från och med år 2024. För att få en ekonomi i balans behövs ett antal åtgärder. Det finns ökade kostnader så som etableringsplan, räddningstjänst, kollektivtrafik, VMKF och tidredovisningssystem. Åtgärder är förutom av generella neddragningar i verksamheten minskade kostnader för partistöd och tippar. Dessutom vissa vakanser i avvaktan på avslutade rekryteringar.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar för investeringsområden till kommunstyrelsen. Den totala investeringsramen uppgår till 37 400 tkr och är fördelat till ett antal investeringsprojekt inom investeringsområdena.